

a gyakorlatban is egymást érik a legkülönbözőbb kísérletek: keresve-keresik a nagy zűrzavarból kivezető utat. Boelitznek ez az értekezése is, melyet eredetileg a Thüringer Philologenverband közgyűlésére készített, egy ilyen kapunyitogató tanulmány akar lenni a jövő felé. A kérdés ez: a háború óta lényegesen megváltozott viszonyok szükségképen miféle reformokat kívánnak a felső oktatás terén? Bizonyos, hogy új eszmék születtek, új követelmények léptek föl, új életelvek sarjadtak ki, de ennek az új kornak nincs, vagy legalább még nincs egységes pedagógiai akarata, mert nincs egységes eszméje sem. Az élet és az iskola ugyanis nem haladhat egymás mellett egymásról semmit sem tudva; az iskolának mintegy appercipiálni kell az eleven élet székségeit és vágyait, aztán további lökőerőt adni a fejlődésnek; ez az egyik sarkalatos gondolata a szerzőnek. A másik: minden útnak a német nemzeti nevelésbe kell torkollni. Ezt a célt szolgálja a porosz kultuszminiszter legutóbbi emlékirata is, mely az összes órák egyharmadát a nemzeti tanulmányok számára foglalja le; ezt az a pedagógiai reform, hogy minden iskola-típusban a német embert és jellemet kialakító tárgyak tegyék a tanításnak központját. Az antik kultúrán keresztül is német embereket kell az új iskolának nevelni. Ez nem jelent sovizmizmust. Az emberi kultúra ugyanis csak népkultúrán alapulhat. Aki a német népnek erkölcsi kultúrközösségén az ifjúság tudatos nemzeti nevelésében együtt dolgozik, az egyúttal dolgozik a német népben amúgy is erősen élő emberi eszme, emberi kultúra érdekében is. Ezért kell, hogy a mai iskola, még pedig elsősorban a középiskola, ne csak intellektuális iskola legyen, hanem kedély- és akaratképző intézmény, valamint a közéleti és honpolgári egyéniség kialakítója is. Minden nagy népmemzeti nevelést és képzettséget ad — írja Boelitz —, a német nemzet sem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy idegen népeket jobban ismerjen, mint önmagát. Még csak egy érdekes megjegyzésre utalunk. A vallás-tanítást — mondja — már csak azért sem lehet kihagyni az iskolából, mert nélküle nem lehetne megérteni sem a német, sem a világtörténelmet. Így akarja megteremténi Boelitz az új, egységes, német nemzeti államot az iskolán keresztül.

Gál János.

ÚJ KÖNYVEK, FÜZETEK ÉS LAPOK.

Dr. Czeke Marianne és dr. H. Révész Margit: Gróf Brunsvik Teréz élet- és jellemrajza. — Emlékiratai. Fordította: dr. Petrich Béla. Bp., 1926. A Kisdiednevelés kiadása. (N. 8-r., 108 l.) — Ára 30.000 K.

Haller István: Hare a numerus clausus körül. Bp. (1926.) A szerző kiadása. Pallas rt. ny. (N. 8-r., 262 l.) — Ára 300.000 K.

Dr. Heim Pál: A gyermekek táplálkozása. (Szülők Könyvtára. Gyakorlati tudnivalók a gyermekek neveléséről. Szerk.: Imre Sándor. — 4. szám.) Bp. (1926.) A Studium kiadása. (K. 8-r., 55 l.) — Ára 20.000 K.

Herodek Károly: Emlékkönyv a vakok József nádor kir. orsz. intézete 100 éves fennállásának ünnepe alkalmára. Bp., 1926. Franklin-T. ny. (N. 8-r., 179 l.) — Ára 4 pengő.

Ifj. dr. Imre József: A gyermek szemének gondozása. Dr. Wein Zoltán: A fül, orr, torok bajjai és gondozása. Dr. Poór Ferenc: A gyermek bőrének gondozása. (Szülők Könyvtára. Szerk.: *Imre Sándor*. — 5. szám.) Bp. (1926.) A Studium kiadása. (K. 8-r., 55 l.) — Ára 20.000 K.

Dr. Imre Sándor: A személyiség kérdése. (Különlenyomat a Kisdednevelés LI. évfolyamának 8—9. számából.) Bp., 1926. A Kisdednevelés kiadása. (N. 8-r., 16 l.) — Ára 7000 K.

Jurassa Endre: Tanítások a nemzetnevelés szempontjából legfontosabb kérdésekről az elemi, a gazdasági nép-, a földműves-, az iparostanonc-, az alsó-fokú kereskedelmi iskolákban és a középfokú tanintézetek alsó osztályaiban. Tanítók, tanárok, tanító- és tanárjelöltek számára. Bp. (1926.) Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 212 l.) — Ára 8 P = 100.000 K.

Kenyeres Elemér: A gyermek első szavai és a szófajok föllépése. Bp., 1926. A Kisdednevelés kiadása. (N. 8-r., 67 l.) — Ára 25.000 K.

Klaudy Gyula: A táblai rajzolás. Egyszerű, vonalas rajzok gyűjteménye, tanítók, óvónők és szülők számára: Pécs (1926). A Dunántúl egyetemi nyomdája. (N. 8-r., 39 l.) — Ára 20.000 K.

Magyar Sportalmanach. MCMXXV. Szerkesztette: *Zuber Ferenc*. Bp., 1926. Az Orsz. Testnevelési Tanács kiadása. (N. 8-r., 448 l.)

Minerva Jahrbuch. XXVIII. évfolyam. Berlin-Lipcse, 1926. Walter de Gruyter & Co. kiadása. Három kötet. (Kimerítően ismerteti a magyar tudományos intézményeket.)

Molnár Oszkár: A tanítási módszer történeti fejlődése. (Népiskolai Egységes Vezérkönyvek. Szerkesztik: *Kőrösi Henrik* és *Quint József*. — 1.) Bp. (1926.) Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 84 l.) — Ára 3 P = 37.500 K.

Dr. Orel Géza: A felső kereskedelmi iskolák reformjához. Bp., 1926. A szerző kiadása. (8-r., 19 l.)

Dr. Pintér Jenő: A budapesti tankerület 7. számú értesítője. 1925—1926. Bp., 1926. Franklin-T. ny. (N. 8-r., 48 l.)

Széchenyi vallomásai és tanításai. (Széchenyi-antológia.) A Magyar Tudományos Akadémia alapításának századik évfordulója alkalmából a Népfőiskolai Széchenyi-Szövetségek megbízásából összeállították *Fekete József* és *Váradi József. Schandl Károly dr.* előszavával. Atnézte *Imre Sándor dr.* Bp., 1926. A Studium kiadása. (8-r., 507 l.) — Ára 175.000 K.

Várkonyi Hildebrand: A pszichológia alapvetése. (Tudományos Gyűjtemény. 19.) Pécs, 1926. A Danubia kiadása. (K. 8-r., 143 l.)

Dr. Weszely Ödön: Korszerű nevelési problémák. Tanulmányok. (Szent István-Könyvek. 45. szám.) Bp., 1926. Szent István-Társulat. (8-r., 219 l.)

A III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus Értesítője. Szerkeszti: *Simon Lajos* főtítkár. Bp., 1926 aug., 1. szám. Kiadja a III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus Előkészítő Bizottsága. VIII, Mária Terézia-tér 8, I. 77. (Lex. 8-r., 16 l.)

Film és Művelődés. Pedagógiai, népművelési és művészeti havi film-szemle. Felelős szerkesztő: *Stein Márton*. Kiadótulajdonos a Magyar-Holland Kultúrgazdasági Rt. Bp., 1926, I. évf.

VEGYES.

A III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus Előkészítő Bizottságának elnöki tanácsa a szakosztályi elnökök bevonásával *Kornis Gyula* egyetemi tanár elnöklésével a Tanítók Házában tartotta ülését. Jelen voltak: Klug Péter, Sebestyénné Stetina Ilona, Relkovič Néda, Schichtanz Armin, Krug Lajos, Gróh István, Sólyom János, Sztankó Béla, Holló Károly, Pintér Jenő, Dengl János, Ölveczky Pál, Molnár János, Avar Gyula, Síklaki István, Nagy Sándor, Mosdóssy Imre, Dóczi Imre, Havas István, Novágh Gyula, Juba Adolf, Tauffer Vilmos, Karafiáth Jenő, Osztie Béla, Madzsar Imre, Tóth Árpád, Molnár Oszkár, Purébl Győző, Simon Lajos, Vitéz Papp Gyula. Az Előkészítő Bizottság foglalkozott azokkal a kérdésekkel, melyek hivatva lesznek az egész oktatásügy megreformálására. Előkérdések három főcsoportba tartoznak: 1. Korszerű pedagógiai kérdések. 2. Tanügyi közigazgatás és szervezet. 3. Anyagi ügyek. — Nagy László, a Gyermektanulmányi Társaság elnöke a pályaválasztás és tehetségvizsgálat kérdését óhajta tárgyaltatni, Tauffer Vilmos nyug. egyetemi tanár, a Felsőoktatásügyi Egyesület elnöke pedig a természettudományok intenzív oktatását kívánja a középiskolák tantervébe beilleszteni és tárgyaltatni. Az elnöki tanács megállapodott a kongresszus összeségét foglalkoztató következő kérdésekben: 1. Nemzeti kultúrjavak oktatásunkban. 2. Egységes iskolaszervezet és tanügyi közigazgatás. 3. Anyagi ügyek. 4. A Magyarországi Tanítóegyesületek Orsz. Szövetségének javaslatát az összes tanügyi alkalmazottaknak szövetségbe való tömörítéséről elfogadták. Az elnöki tanácsba beválasztották Vasadi Balogh György nemzetgyűlési képviselőt, a Nőnevelési Szakosztály elnökévé Sebestyénné Stetina Ilona nyug. női felsőipariszkolai főigazgatót, a Kisdednevelői Szakosztály elnökévé pedig Végh Józsefet, a Kisdednevelők Orsz. Egyesületének ügyv. elnökét választották meg.

Nemzetközi embervédelmi kiállítás Budapesten. Az állatvédelem (értés: kutyakultusz) fénykorában időszerű és életrevaló ötlet volt a társadalom széles rétegeit az embervédelemre is nyomatékosan ráeszméltetni. Sőt ötletnél jóval több. Mert ha elfogulatlanul méltányolják az iparcsarnokban máj-, aug-
ban bemutatott felette értékes és szinte túlgazdag anyagot, meg kell állapítani, hogy egy nagyszabású vállalkozással volt dolgunk, amely az ember egészségügye körül ügyesen sorakoztatta az ifjúság testi és értelmi védelmét, amit a paedagogusok sem mellőzhetnek hallgatással. Noha ezen a helyen nem méltathatjuk részletesen ezt a kiállítást, amely előnyösen elütött a merőben a nagyközönség szórakoztatására irányuló szokványos tömegtárlatoktól, sőt talán inkább a szakemberek érdekeit tartotta szem előtt, legalább utalni óhajtunk arra, ami hozzánk közel esik. A kiállításnak 13 főosztályán belül a